

عنوان مقاله:

واکاوی مفهوم حکمت و تعهدات اخلاقی در شاهنامه فردوسی

محل انتشار:

هفتمین همایش ملی پژوهش های نوین در حوزه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی ایران (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسندگان:

کامران پاشایی فخری - استاد تمام گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تبریز، ایران، تبریز

ندا یانس - دکتری زبان و ادبیات فارسی. مدرس دانشگاه

خلاصه مقاله:

سرمایه اجتماعی موضوعی جدید نیست اما در گنجینه های ادبیات فارسی ایران تاکنون مکتوم مانده است. بررسی این سرمایه ناملموس اما ارزشمند در ادب فارسی، می تواند موجب اثر بخشی، بهره وری، کارآیی و بهبود روابط انسانی در جامعه گردد. از این رو، هدف از انجام دادن این پژوهش، بررسی یکی از مهم ترین شاخصه های سرمایه اجتماعی یعنی تعهدات اخلاقی در شاهنامه فردوسی است و پیبردن دقیق به معنای گسترده و متعدد تعهدات اخلاقی در شاهنامه فردوسی و این که کدامیک از شاخص ها پررنگ تر و کدامیک کمرنگ تر در این اثر مورد بررسی قرار گرفته است. در این مقاله با مذاقه تمام تعهدات اخلاقی منظور در اثر بی بدیل ادب فارسی بررسی شده است. نتایج حاصل از این جستار که به روش توصیفی - تحلیلی است، نشان می دهد شاهنامه فردوسی اگرچه در نگاه نخست، منظومه ای حماسی به شمار می رود اما گنجینه ای بی همتا و مملو از مسائل اجتماعی، جامعه شناسی، روابط انسانی و آموزه های اخلاقی است و همچون آینه ای صاف و درخشان، تصویری از جامعه ایرانی را در جزئی ترین ویژگی های حیاتی مردم آن انعکاس می دهد. دقت و باریکبینی فردوسی در توصیف جزئیات، موجب شده است که شاهنامه، به منزله منبعی سودمند از سنت ها و آداب و رسوم اجتماعی و درباری ایران تلقی شود. در نقل هر داستان یا هر فصلی از تاریخ در شاهنامه تنها به ذکر رویدادها اکتفا نشده، بلکه دانستنی های سودمند درباره تمدن، آداب و فرهنگ اجتماعی ایران بیان گردیده است. جهان بینی فردوسی بر همه این گزارش ها رنگ خاصی بخشیده و تامل و دید اجتماعی و جامعه شناختی وی در قالب ابیات نغز و پرمغز جلوه گر شده است.

کلمات کلیدی:

تعهدات اخلاقی، سرمایه اجتماعی، شاهنامه فردوسی، ادبیات تعلیمی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1380501>

